

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД: ДРУГИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 5

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 180

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма

Настава српског језика подразумијева развијање могућности ученика да самостално користи матерњи језик (писмено и усмено), оспособљавање да доживи прочитано, формирање и развијање књижевног сензибилитета код ученика као и развијање способности вредновања књижевних дијела.

Посебни циљеви програма:

- правилно артикулисање гласова српског језика;
- уочавање гласовног састава и значења ријечи;
- постепено учење читања и писање Брајевог писма;
- читање краћих текстова, доживљавање, разумијевање и причање о њима;
- развијање способности говорног и писаног изражавања;
- постепено упознавање с правилима правописа;
- развијање комуникацијских способности.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Наставна тема

Оквирни број часова

1. Претходна испитивања	5
2. Припрема за читање и писање	5
3. Учење читања и писања	80
4. Језик	15
5. Књижевност	35
6. Лектира	6
7. Култура изражавања	30
8. Радио драма	4

Оперативни циљеви/Исходи	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Претходна испитивања (5)		
Ученик треба да: • правилно држи тијело и има увјежбаност прстију и шаке уз добро развијено чуло додира;• има представе о Брајевом писму: зна распоред тачака у шестотачки, прави слова на	Општа испитивања • Тјелесна и функционална зрелост.• Социјалне и породичне прилике.• Интелектуална зрелост.• Недостаци у говору и	Говор, изражавање, стварање (учење Брајевог писма).

моделу шестотачке; • пише слова на Брајевој машини; • по могућности чита неколико слова у буквару.	слуху. • Ниво развоја тактилне перцепције • Ниво развоја психомоторике Посебна испитивања: • Особине говора и способност усменог изражавања. • Познавање Брајевог писма. • Познавање рада и писања слова на Брајевој машини. • Могућности читања (немогућност читања, чита на пластифицираном буквару за Брајево писмо- добро, лоше, чита из обичне Брајеве књиге).	
Тема 2: Припрема за читање и писање (5)		
Ученик треба да: • разликује гласове (фонеме) од одговарајућих слова (графема); • растави ријеч на гласове; • правилно повезује гласове у ријечима и реченици; • уочи ријечи у реченици; • самостално наводи примјере ријечи и реченице; • пише поједина слова на Брајевом писму; • одговара на питање посматрајући познати предмет, догађај.	• Вјежбе у посматрању, запажању и описивању (људи, предмета, животиња, слика); • Вјежбе у усменом изражавању: • Препричавање; • Слободно причање; • Причање на основу посматрања предмета, слика, догађаја; • Анализа гласовне структуре ријечи; • Синтеза гласова у ријечи; • Формирање појмова: глас, слово, ријеч, реченице; • Вјежбе писања Брајевог писма.	
Тема 3: Учење читања и писања (80)		
Ученик треба да: • разговјетно изговара гласове; • да се добро оријентише у тексту и прелази у нови ред;	• Усвајање стандардног изговора гласова и ријечи. • Аналитичко- синтетичке вјежбе (глас, ријеч, реченица).	Ликовна култура (моделовање и обликовање, цртање и лијељење).

• познаје сва слова Брајеве азбуке и правилно пише Брајево писмо; • ишчитава слова у ријеч; • чита текст према стандарду за слијепе особе; • по могућности чита и на Брајевој књизи одштампаој на папиру.	• Вјежбе развоја тактилне перцепције. • Оријентација на дијеловима књиге (отвореној књизи, страници и реду, прелазак у нови ред). • Обрада слова према распореду у Буквару за учење Брајевог писма. • Читање: повезивање више тачака у слово, синтеза слова, склапање ријечи и реченица. • Правилно писање • Вјежбе читања • Прелазак на читање из обичне књиге (која није пластифицирана). • Почетно самостално састављање реченице. • Мисаоно обједињавање ријечи и реченице у краћем тексту.	
Тема 4: Језик (15)		
Ученик треба да: • разликује глас (слово, ријеч, реченицу); • препознаје реченице по значењу (изјавна, упитна, узвична); • препознаје радњу и вршиоца радње; • да препознаје имена бића, животиња и предмета.	Граматика (7 часова) • Реченица, ријеч, глас (слово); • Реченица као изјава, питање и узвик (препознавање); • Уочавање радње и њеног вршиоца у реченици; • Препознавање и разликовање имена људских бића, животиња и предмета.	
Ученик треба да: • уочи разлике у изговору неких гласова; • интонацијски различито изговара изјавне, упитне и узвичне реченице;	Ортоепија (3 часа) • Изговор гласова; • Изговор изјавних, упитних и узвичних реченица.	Музичка култура (дјечије стваралаштво).
Ученик треба да: • уочи и напише велико слово	Правопис (5 часова) • Употреба великог слова	

на почетку реченице; • правилно користи тачку, запету, упитник, узвичник; • идентификује имена људи, име школе, име село-град.	на почетку, тачке на крају реченице и препознавање упитне и узвичне реченице. • Писање великог почетног слова; имена људи, име школе, име село -град.	
Тема 5: Књижевност (35)		
Ученик треба да: • разумије прочитани текст; • уочи и разумије ток радње, редосљед догађаја, мјесто и вријеме радње; • именује главне и споредне личности; • разликује позитивне и негативне ликовне; • препозна пјесму, причу, басну, бајку, загонетку и питалицу; • чита наглас и у себи; • чита дијалог, рецитије; • препричава прочитано помоћу питања; • детаљно препричава краћи текст.	• Сликонице са садржајима из књижевности и савременог живота; • Григор Витез: Нема за мачке школе; • Душко Радовић: Тужабаба; • Љубивоје Ршумовић: Ау, што је школа згодна; • Лав Толстој: Два друга; • Драган Лукић: Словарица; • Мира Алечковић: Ветар сејач; • Стојанка Грозданов: Маја код зубара; • Езоп: Лав и миш; • Деда и репа, народна приповијетка; • Драган Колунџија: Два зечића, два првака; • Десанка Максимовић: Првак; • Јован Ј.Змај: Деда и унук; • Три ловца, народна приповијетка; • Ахмет Хромаџић: Дјечак и птица; • Насиха Капиџић-Хаџић: Сјеница; • Луко Паљетак: Мишеви и мачке наглавачке (Јежић бодежић); • Звонимир Балог: Мале приче о великим словима.	Познавање природе и друштва (упознавање школе, учесник у саобраћају, оријентација у времену и годишња доба). Ликовна култура (одређени предмет као подстицај за рад). Музичка култура (слушање музике, пјевање, музичке игре, дјечије стваралаштво).
Тема 6: Лектира (6)		
Ученик треба да: • запажа ток радње; • развија читалачке и	• Бранко Ћопић: Јежева кућица; • Станко Ракита: Радознали дјечак;	Ликовна култура (моделовање и обликовање).

стваралачке навике; • усмено и писмено исказује своје доживљаје.	• Јован Ј. Змај: Песме за децу ио деци.	
Тема 7: Култура изражавања (30)		
Ученик треба да: • разговара с другима, да слуша друге, дозволи другима да заврше исказ; • покаже учтивост у комуникацији; • учествује у дискусији, расправи; • слуша саговорника; • богати и изграђује језичку културу.	(усмено и писмено) • Разговор с другима (развијати спремност да се слушају други, дозволити другима да заврше исказ). • Учтива комуникација: јавити се за ријеч, дати другима ријеч, питати друге, поздравити се при доласку и одласку, жељети / замолити, захвалити се, честитати, неког позвати у госте, извинити се. • Сакупљање и просљеђивање информација. • Учешће у дискусији, како се укључити у расправу, како слушати саговорника. • Препричавање на основу уопштених питања. • Препричавање на основу детаљних питања. • Причање догађаја приказаног у низу слика. • Причање догађаја приказаног на једној слици. • Разговор о стварном догађају (из породичног или школског живота).	Природа и друштво (изглед мјеста и околине, оријентација у простору, учесник у саобраћају).
Тема: Радио драма (4)		
Ученик треба да: - се навикава на колективно слушање драме и културно понашање; - препозна ток радње у драми.	• Слушање радио драме; • Разумјевање садржаја и тока радње.	Ликовна култура (обликовање, цртање и лијељење). Музичка култура (дјечије стваралаштво).

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ:

- уколико дијете није похађало први разред, неће моћи да задовољи стандарде који се траже у посебним испитивањима; у том случају треба направити интервентни програм како би ученик постигао тражени ниво знања приликом учења Брајевог писма;
- интервентни програм, са строго индивидуализованим захтјевима, се може увести и у случајевима када дијете спорије усваја градиво из почетног учења читања и писања; активности интервентног програма се могу односити на области развоја психомоторике, компензаторног развоја, оријентације у микро и макро простору као и на појачани рад приликом обраде појединих слова;
- читање на пластифицираном буквару је доста лакше у односу на уџбенике који су штампани на обичном папиру. Процес преласка са пластифицираног буквара на читање из књига штампаних на обичном папиру мора пратити индивидуални рад са учеником, доста вјежбе и пажљиво бирање текстова (од лакших ка тежим);
- ученици ће релативно лако научити писати, али процес постизања квалитетног читања ће ићи доста споро; због тога треба инсистирати на вјежбама читања, како у школи тако и ван школе (код куће);
- уколико ученик, због слабијег читања, не може успјешно пратити наставу књижевности или прочитати лектуру, то је најбоље надокнадити звучним књигама- ученик ће тада задовољити задане стандарде знања;
- испрва ученику треба давати краће и једноставније текстове за читање;
- за слијепе ученике не важе исти стандарди за брзину читања слова као код ученика који имају неоштећену видну функцију.